

проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, користуючись при цьому правами і виконуючи обов'язки, передбачені Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» та Кримінальним процесуальним кодексом України [2].

Здійснюючи нагляд за виконанням законів, прокурори виявляють порушення законності і приймають заходи, спрямовані на їх усунення. Ці заходи полягають в активізації діяльності органів, уповноважених державою вирішувати правові конфлікти, що виникають у суспільстві, відновлювати порушені права і притягати правопорушників до відповідальності.

Отже, прокурор є важливим суб'єктом кримінально-процесуальної діяльності, який наділений широким спектром повноважень, необхідних для забезпечення виконання завдань кримінального судочинства.

Література

1. Кримінальний процес : [підруч.] / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туман та ін.; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого та ін. – Х. : Право, 2013. – 824 с.
2. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII [Електронний ресурс]: Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
3. Актуальні питання кримінального процесу України [текст] : навч. посіб. / [Є. М. Блажівський, І. М. Козьяков, О. М. Толочко, С. С. Мірошніченко, Г. П. Власова та ін.]; за заг. ред.. Є. М. Блажівського. – К. : НАПУ; Центр учбової літератури, 2013. – 304 с.

Олена Миколаївна Єрмоленко – студентка II курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Віктор Миколайович Кисельов** – викладач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ефективне розслідування злочинів у сфері господарської діяльності неможливе без участі спеціалістів. Специфіка розслідування даного виду злочинів обумовлює необхідність якомога ширшого залучення спеціалістів для консультації та участі у проведенні окремих слідчих дій.

Потреба в допомозі спеціаліста-консультанта виникає ще на початковому етапі розслідування, коли слідчому необхідно одержати консультації зі спеціальних термінів та економічних категорій, суті господарських процесів та операцій, оцінки економічної діяльності, аналізу стану обліку і звітності та правильності їх складання, обліку і руху товарно-матеріальних цінностей та фінансів, відображення у документах фактів, що мають ознаки порушень економічних процесів.

У зв'язку з тим, що розслідування злочинів у сфері господарської діяльності пов'язано з використанням документів бухгалтерського, податкового і статистичного обліків, а також з товарно-матеріальними цінностями, участь спеціаліста-бухгалтера, товарознавця, економіста під час виїмки, обшуку, огляду є гарантією того, що будуть вилучені всі необхідні документи, що стосуються кримінального провадження.

Консультації спеціалістів (фахівців) належать до числа непроцесуальних форм використання спеціальних знань, що широко застосовуються, хоча не завжди безпосередньо долучаються до матеріалів справи.

На практиці досить часто слідчі та захисники звертаються до наукових установ і окремих фахівців за письмовими консультаціями з питань тлумачення певних норм бюджетного, фінансового, податкового, господарського, цивільного законодавства. Такі консультації є цілком допустимими, тому що вони, не маючи самостійного доказового значення, все-таки сприяють додатковому забезпеченню гарантій встановлення істини у справі, зменшують кількість слідчих і судових помилок. Що стосується можливості призначення правових експертиз, то ч. 1 ст. 242 КПК України прямо забороняє призначення експертизи для з'ясування питань права.

Однією з розповсюджених форм використання спеціальних знань під час розслідування злочинів, вчинених у бюджетній сфері, є проведення ревізії.

Важливе значення під час розслідування корупційних злочинів, злочинів у бюджетній сфері, службових розкрадань і шахрайств має залучення фахівців з певних галузей знань з метою застосування науково-технічних засобів (засоби спостереження, спеціальні хімічні та інші засоби виявлення слідів злочинних дій тощо) для фіксації доказової інформації.

Ще однією формою застосування спеціальних знань у справах про злочини у сфері господарської діяльності є залучення спеціалістів до участі у проведенні окремих слідчих дій, зокрема: а) спеціаліста для застосування технічних засобів фіксації ходу і результатів слідчих дій; б) спеціаліста у відповідній галузі знань (бухгалтера, інженера-будівельника, економіста) для участі в допиті підозрюваного, а іноді – свідка; в) спеціаліста-бухгалтера, економіста, фінансиста або фахівця у галузі комп'ютерної техніки для проведення виїмки під час обшуку; г) спеціаліста у галузі криміналістичної техніки для зняття інформації з

каналів зв'язку; г) спеціаліста у галузі почеркознавства, документознавства для участі в огляді та вилученні документів – речових доказів та інших.

Найбільш процесуально цінною формою використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві є призначення судових експертиз. У справах про злочини у сфері господарської діяльності найбільшого значення набули такі судові експертизи:

- судово-економічні;
- експертиза матеріалів, речовин і виробів;
- технічна експертиза документів;
- почеркознавча;
- експертиза комп'ютерної техніки і програмних продуктів;
- товарознавча;
- будівельно-технічна.

Крім наведених, під час розслідування злочинів у бюджетній сфері, пов'язаних із хабарництвом, і деяких інших злочинних посягань, процес розслідування яких супроводжується активним використанням методів оперативно-розшукової діяльності, вагомого значення набувають судові експертизи спеціальних хімічних речовин та експертизи відеозвукозапису для дослідження об'єктів, що застосовувалися у процесі викриття злочинців.

Література

1. Алексеев О. О., Весельский В. К., Пясковский В. В. Розслідування окремих видів злочинів : [навч. посіб. для студ ВНЗ]. // МВС України. НАВС. – Київ : ЦУЛ, 2013. – 277 с.
2. Біленчук П. Д., Гель А. П., Г. С. Семаков. Криміналістична тактика і методика розслідування окремих видів злочинів : [навч. посіб. для студ. ВНЗ]. – Київ, 2007. – 510 с.
3. Криміналістика : питання і відповіді : [навч. посіб. для студ. ВНЗ]. // А. В. Кофанов, О. Л. Кобилянський, Я. В. Кузьмічов, Ж. В. Удовенко, С. В. Хільченко; МОН України. – Київ : ЦУЛ, 2011. – 276 с.
4. Криміналістика : [підручник]. // Нац. юрид. академія ім. Я. Мудрого; за ред. В. Ю. Шепітька. – Харків : Право, 2008. – 462 с.

Анастасія Юрійвна Калько – студентка III курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Людмила Михайлівна Соловійова** – старший
викладач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського
національного університету внутрішніх справ

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Закриття кримінального провадження є одним із найважливіших актів судочинства, через який забезпечується вирішення вказаного у ст. 2